

Skotsko je nádherná krajina, kterou ocení nejen turista, ale i fotograf, cyklista, surfař... Vlastně ten kraj musí nutně ocenit každý. Země plná divokých a člověkem opuštěných hor a vřesovišť, nekonečné míle rozeklaného pobřeží a stovky kamenných hradů, které šeptají o drsné středověké historii

[text & foto: Michal Vitásek, www.michalvitasek.cz]

skotsko

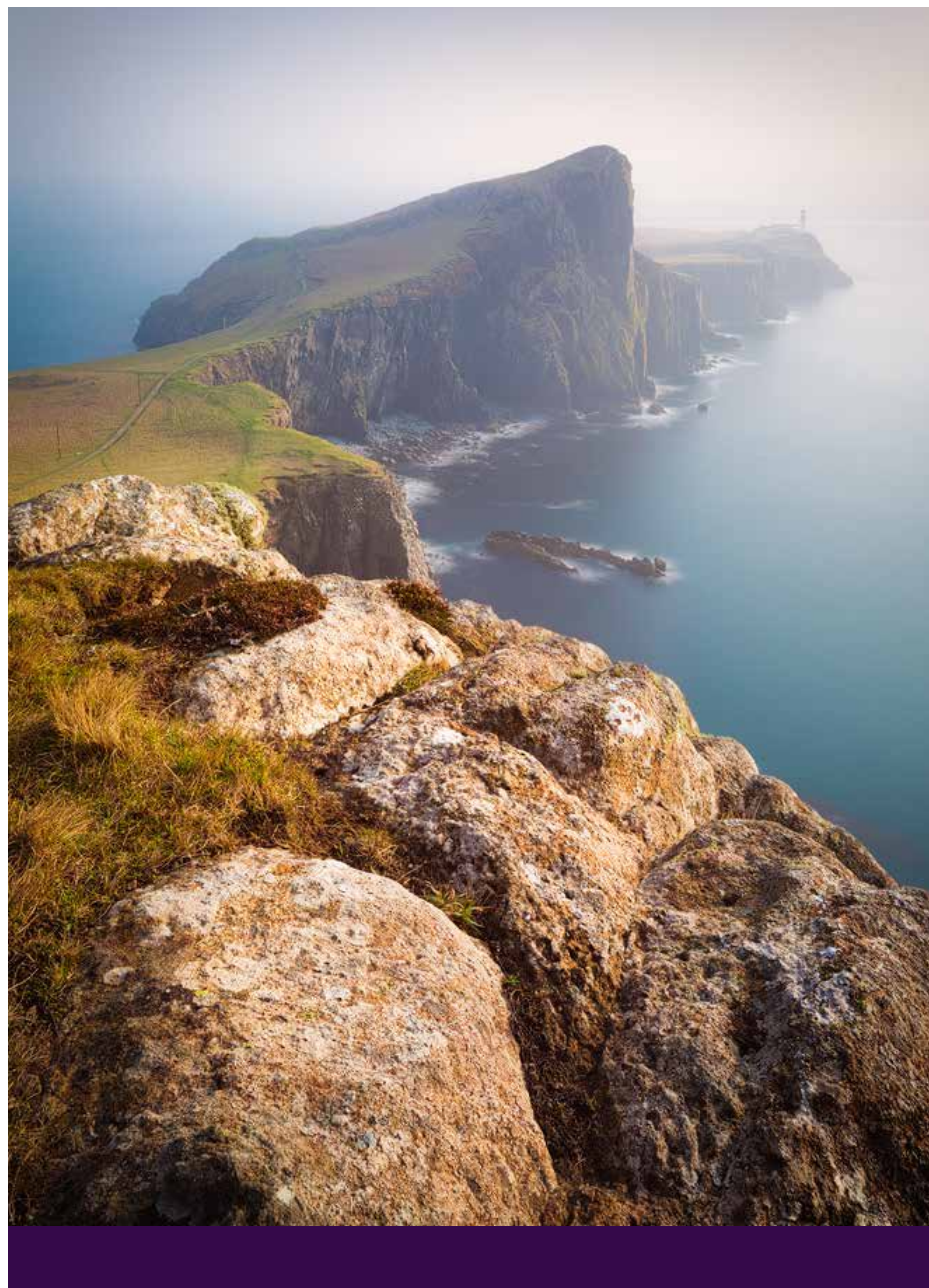

divoký severský ráj

A protože jistě nemáte na cestování neomezeně času, vypravme se rovnou do té krásnější západní poloviny, za divokým mořským pobřežím, pustými horami i majestátními hrady.

[pravé skotské vřesoviště]

Z Česka se do Skotska nejsnáze dostanete letecky z Prahy do Edinburghu. Pokud jste se vypravili spíše za přírodou, rychle opusťte oblast „Velkých měst“ Edinburghu a Glasgow a zamířte přes Stirling směrem na Fort William. Touto oblastí se vine jen jedna hlavní silnice A82, a tak nemůžete minout rozsáhlé vřesoviště Rannoch Moor s mnoho roztroušenými jezery a jezírky.

I když, jsme ve Skotsku, říkejme tedy spíše lochy. Plošina vřesoviště je obklopená krásnou scénérií hor. Z Rannoch Moor se můžete vydat dále jen dvěma směry, údolím Glen Etive a údolím Glen Coe. Vydejte se nejprve do hloubi Glen Etive, i přesto, že na konci zjistíte, že údolí je slepé a silnice končí u jezera (ve skutečnosti mořského zálivu) Loch Etive. Cestou asi stokrát zastavíte, protože okolní hory jsou uchvacující, je to skutečně ta pravá brána do skotské vysočiny. Druhé údolí Glen Coe je vyhledávaným a oblíbeným místem pro pěší túry, v sezóně se tedy připravte na vyšší počet turistů.

[posedlost horami]

Skrze údolí Glen Coe pokračujte dále na sever, kolem mořského zálivu Loch Linnhe a přímo před vámi se z ničeho nic vynoří nejprve malý zavalitý kopeček, který se postupně zvětšuje a zvětšuje do velké kulaté a monumentálně působící hory. Na úpatí hory se nachází městečko Fort William a masiv, tyčící se nad vámi, je nejvyšší hora Velké Británie Ben Nevis. Může se zdát úsměvné, že výška britské nejvyšší hory je jen 1 543 m n. m., ale je důležité uvědomit si, že tuto výšku si vyšlapete přímo od hladiny moře, tedy výstup je o něco náročnější než na českou Sněžku.

Skotové jsou podobně jako Češi hodně turisticky nadšený národ a nade vše milují své hory. Výběru těch nejvyšších říkají Munros. Aby byla hora zařazena mezi Munros, musí splňovat jednoduché kritérium – být vyšší než 3 000 stop, což je lehce přes 914 metrů. Takových hor je na území Skotska 285 a odškrtnout si ze seznamu všechny skotské Munros, to vydá i zdatnému horalovi

na pěkných pár let chození. Abychom ale nebyli nespravedliví, existuje rekord z roku 2010, kdy Stephen Pyke zdolal všech 285 vrcholů za 39 dní, navíc bez pomoci jakéhokoliv motorového prostředku, přičemž se mezi vzdálenějšími horami dopravoval na kole a na ostrovy na kajaku.

[zašlá sláva Loch Ness]

Fort William je to co by kamenem dohodil ke slavnému jezeru Loch Ness. Plně chápu, proč si místní vybíjili děsivou příšeru, která se ukrývá v studeném jezeru dosahujícím hloubky až 300 metrů. Okolí jezera je, oproti jiné skotské přírodě, poněkud nudné a fádňní a tento druh tajemného turismu mohl oblast oživit. Dnes bychom řekli, že byla „Lochnesska“ fenomenálním marketingovým trikem a Fort Augustus, městečko na jižním konci jezera z toho těží dodnes.

Technicky zaměření návštěvníci si ale stejně na cestě z Fort William do Fort Augustus přijdou na své. Právě tudy lze proplout Kaledonským kanálem ze Severního moře do Atlantického oceánu a naopak. Systém devětadvaceti zdymadel překonává výškový rozdíl dvaceti metrů.

Od jezera Loch Ness zabočíme ostře na západ a zamíříme k perle skotských ostrovů, na ostrov Skye. Cestou ale nemůžeme vynechat slavný hrad Eilean Donan. Hrad se nachází na ostrově a jeho malebné okolí v kombinaci s výškou přílivu vám připraví při každé návštěvě rozdílnou podívanou. Eilean Donan nemohli přehlédnout filmaři a tak místní komnaty navštívil Sherlock Holmes, Highlander v podání Christophera Lamberta, Pierce Brosnan jako James Bond

nebo Cate Blanchett jako královna Alžběta. Určitě si zde počkejte na setmění, kdy se hrad rozsvítí a září do okolní tmy.

[všechna krása na jednom ostrově]

Ostrov Skye je nejdostupnější ze skotských ostrovů, a to hlavně díky klenutému mostu, který spojil ostrov s pevninou v roce 1995. Od té doby nemusí turisté ani místní, kterých na Skye žije okolo deseti tisíc, čekat na trajekt. Na ostrově najdete dvě větší městečka, která mohou být výchozími body pro vaše výlety: Broadford a Portree. Protože je na ostrově zajímavostí více než dost, změněme pěkně popořádku od severu k jihu.

Hledáte-li pohádkovou krajinu, kde byste si dokázali představit pobíhat hobity z knih J. R. R. Tolkiena, vypravíte se okamžitě a bez okolků na Quiraing. Tato oblast je tektonického původu a patří mezi nejfotografovanější přírodní scenérie Skotska. Uvnitř Quiraingu jsou utajená místa, kam ostrované zahnali stáda ovcí v případě, že se blížili vikingské nájezdníci. Vikingové již místní kraj pár století neplení, ovce zůstaly a budou vám v průběhu putování dělat vítanou společnost.

O pár kilometrů jižněji pod Quiraingem je další skotský geologický skvost. Z prudkého svahu na Vás shlédne Starý pán, masivní skalní jehla Old Man of Storr, která je součástí národního parku Trotternish. Jehlu uvidí pozorný pozorovatel i ze silnice, ale nejkrásnější zážitky vždy přicházejí po určitém úsilí, obětujte tedy hodinu a vyšplhejte se po dobře značené a udržované cestě až pod vysokou skalní římsu, budete si pak hledět se Starým pánem z očí do očí.

[A xxx x xxxxxx.

[B xxxxx.

[na západ nejen za whiskey]

Na nejzápadnějším cípu ostrova Skye, kam se dostanete po desítky mil dlouhé klikaté cestě, najdete krásný maják Neist Point. Budova majáku je postavena na okraji úctyhodného srázu do moře. Musel to být krásný a drsný život tak před sto lety jako strážce majáku. Když už takto jezdíte zapomenutými cestami po ostrově, nezapomeňte se zastavit v jediné palírně whiskey na Skye, světoznámé Talisker. Hodnocení chuti Talisker dle pana Murraye z Whisky Magazin hovoří za vše. Ohromná stavba koření se připojuje k mnohavrstvé rašelině, sladkost čerstvého sladového šrotu, vlna za vlnou,

vrstva za vrstvou komplexnosti. Dokončení je silně hřejivé a kořeněné, rašelina setrvává, zatímco koření bodá. No řekněte sami, taková whisky musí být precí vynikající.

V centrální části ostrova se k nebi vypínají dvě pohoří: černé a červené Cuillins. Červené oblé a starší jsou z žuly a černé mladší a rozeklané tvoří gabro. Dokonce zde vaří pivo, které se po horách jmenuje, ale pro našince, který je zvyklý na jistý pivní standard, je daleko větším zážitkem vypravit se nahoru do hor. Pokud byste se na černé Cuillins rádi podívali zvenčí, zdálky a komplexně, pak leží místo, které

hledáte, v malé rybářské vesničce Elgol, která se nachází mimo hlavní turistické trasy naproti přes mořskou zátoku.

Pokud poznáváte země rádi do posledního detailu, tak věřte, že v článku píší jen o několika málo z mnoha skotských krás. Nadchnout umí i severní divoké hory, písečné pláže, prehistorické památky na Orknejích nebo vnějších Hebridách. Východní Skotsko Vám ukáže méně ošlehané, přívětivější pobřeží, a za prohlídku bezesporu stojí i dvě největší skotská města Edinburgh a Glasgow. Do Skotska se vyplatí vracet opakovaně a v různých ročních obdobích.

